

det var i Kosovo. Hvor er den forskel henne? Det har vi stadig ikke fået svar på.

Så kunne jeg også godt tænke mig at spørge: Hvorfor har Venstre ikke fulgt tingene op? Efter at Danmark havde formandskabet i OSCE og var med til at forsøge at løse den konflikt, der opstod ved den første krig i Tjetjenien, har det ikke kunnet lade sig gøre fra Vestens side, heller ikke fra dansk side, at følge op på de initiativer, der kunne bilægge stridighederne og skabe en virkelig fred derovre. Her har Vesten svigtet. Man har holdt sig tilbage, man har lyttet for meget til Rusland i den situation. Hvor er Venstre henne i den debat?

(Kort bemærkning).

Jens Hald Madsen (V):

Mit svar skal blive meget kort, fordi jeg synes, at det, som Dansk Folkeparti kommer med, er helt absurd. Jeg synes, det er en meget dårlig debatform at begynde at sige, at Venstre tager lettere på, at nogle bliver slået ihjel i Tjetjenien, end at nogle bliver slået ihjel i Kosovo. Det er for lavt, og det er jo ikke det, der er tale om.

Det, vi taler om, er, hvilke værktøjer der er brugbare i den enkelte situation og kan skabe det resultat, vi gerne ser. Så kan alle moralister i Danmark stå ude på Christiansborg Slotsplads og hoppe og danse, men det drejer sig egentlig også om at være bare en lille smule realistisk og en lille smule tættere på virkelighedens dagligdag og det at håndtere den.

Jeg mener, at Danmark skal sørge for at styrke det internationale samarbejde og sørge for, at det internationale samfund holder fast i sit værdigrundlag og opnår troværdighed og ud fra det skaber de rigtige værktøjer over for en krise som denne her. Men vi skal ikke bare gøre det alene.

Pia Christmas-Møller (KF):

Da mit partis ordfører, hr. Per Stig Møller, er blevet ramt af influenza, skal jeg i hans sted give Det Konservative Folkepartis syn på krigen i Tjetjenien.

Det er dybt beskæmmende, både for Rusland og for hele Europa, at vi skal starte det nye årtusind med at overvære en gammel kolonimagts forsøg på med de mest brutale midler at kæmpe et koloniseret folk helt ud af historien. Rusland erobrede Tjetjenien med vold for snart 150 år siden, og de forsøgte at udslætte folket for 60 år siden. De opgav forsøget herpå for 42 år

siden, men gentog det igen for 6 år siden og opgav på ny for 4 år siden.

Og så troede vi alle, at det nye Rusland havde forstået, at sådan behandler man ikke lænere mennesker. Rusland var jo nu blevet et demokrati, der anerkendte menneskerettighederne og sluttede en klog fred med Tjetjenien, og blev på grund heraf medlem af Europarådet i 1996. Tjetjenien fik løfte om genopbygningshjælp efter krigens ødelæggelser, men så aldrig hjælpen. Tjetjenien fik løfte om inden år 2001 ved en folkeafstemning selv at afgøre sit fremtidige tilhørsforhold til Rusland, og et frit valg førte til en frit valgt præsident, som anerkendtes af Rusland og OSCE.

Men desværre gik udviklingen herefter skævt, både i Rusland og i Tjetjenien. Rusland formåede ikke at få styr på sin økonomi, og Tjetjenien formåede ikke at få styr på sin egen befolkning. Lufthavne blev aldrig genopbygget, og samkvemmet med omverdenen blev aldrig skabt – nok så meget på grund af alle de håbløse gidseltagninger – og endelig faldt tjetjenske grupper i fjor ind i Dagestan, samtidigt med at nogle huse sprængtes i luften i Rusland.

Det fik tjetjernerne skylden for, selv om deres skyld aldrig er bevist. Tværtimod forsøgte Tjetjeniens præsident gennem et helt år forgæves at få samtaler og aftaler med Jeltsin om, hvordan de i fællesskab kunne forhindre terroren. Men Ruslands leder havde åbenbart mere brug for en anledning til en krig end en løsning uden en krig, og så ville man jo også meget bekvemt blive fri for at indfri løfterne fra fredsftalen af 1996.

Derfor er vi, hvor vi er nu. En krig, der startede under påskud af at ville dæmme op for terroristiske grænseoverløbere, er blevet til en krig om at forhindre tjetjensk løsrivelse. En krig, der skulle fange banditter, er blevet til en krig mod et folk, man har lagt for had i Rusland, og det er dybt beskæmmende for Rusland.

Men det er også dybt beskæmmende for Vesten, som for et år siden satte aktionen mod Serbien i værk, da Serbien gav sig til at udslætte kosovoalbanerne for at forhindre en kosovansk løsrivelse, og som for et halvt år siden satte sanktioner mod Indonesien i gang for at forhindre Indonesiens forsøg på at udslætte østtimorerne med deres krav på løsrivelse. Ved de to lejligheder brugtes forskellige midler, men de havde samme mål: at standse centralstatens magtanvendelse, beskytte civilbefolkningen og give den ret til at bestemme over sit eget område.